

ارزیابی ریسک سرطان‌زایی فلزات سنگین سرب و کادمیوم ناشی از مصرف ماهیان بنی (*Barbus Sharpeyi*)، تیلاپیا (*Tilapia*) و حمری (*Carasobarbus Luteus*) تالاب شادگان

سید ایاد محمدی^۱، فاطمه کریمی اورگانی^{۲*}، احمد سواری^۳، سولماز دشتی^۴، آریتا کوشافر^۵

۱، ۲، ۴، ۵. گروه محیط زیست، واحد اهواز، دانشگاه آزاد اسلامی، اهواز، ایران

۳. گروه زیست‌شناسی دریا، دانشکده علوم دریایی و اقیانوسی، دانشگاه علوم و فنون دریایی خرمشهر، خرمشهر، ایران

* مسئول مکاتبات: fatemeh_karimi88@iau.ac.ir

چکیده

تالاب شادگان بر اثر فعالیت‌های انسانی پیرامون آن همواره در معرض آلودگی با فلزات سنگین قرار دارد. هدف از این تحقیق که در سال ۱۴۰۰ انجام گردید، ارزیابی ریسک سرطان‌زایی فلزات سنگین سرب و کادمیوم ناشی از مصرف ماهیان بنی، حمری و تیلاپیا در تالاب شادگان بوده است. بدین منظور از آب و رسوب نمونه‌برداری گردید و تعداد ۴۷ ماهی از ماهیان ذکر شده که توسط صیادان محلی از آب تالاب صید شده‌اند، با روش‌های استاندارد به آزمایشگاه منتقل شده و غلظت فلزات در ماهیان مورد سنجش قرار گرفت. غلظت فلزات کادمیوم و سرب در هر سه نوع ماهی حمری، تیلاپیا و بنی از استانداردهای جهانی بالاتر بوده است، فاکتور سرطان‌زایی CR و فاکتور غیرسرطان‌زایی THQ محاسبه و در حد استاندارد گزارش شد. بدین ترتیب مصرف این ماهیان برای انسان از نظر سرطان‌زایی مشکلی ایجاد نمی‌کند. نتیجه‌ی معنادار بودن ضریب همبستگی پیرسون بین غلظت سرب و کادمیوم ورودی به تالاب و هر سه نوع ماهی مورد مطالعه ($P < 0.05$)، این است که ورود این آلاینده‌ها به تالاب باعث افزایش ریسک اکولوژیکی تالاب شده و باید ملاحظات زیست‌محیطی صحیح در تالاب شادگان همواره مد نظر قرار گیرد.

واژگان کلیدی: ارزیابی ریسک، فلزات سنگین، تالاب شادگان، سرطان‌زایی، آلودگی.